

Credit Quarterly

Q3 - 2021

Samfunnet gjenåpnes etter mer enn ett og et halvt år med nedstenging

Per Fjærestad, Daglig leder - Creditsafe Norway AS og
Christian Aandalen, Daglig leder - Fair Collection AS

25. september 16.00 åpnet Norge opp igjen, og folk tok igjen tilbake kulturtilbudene de har ventet lenge på. Flyselskapene kunne melde om rekordhøy etterspørsel etter billetter, og Virke forventer mer tjenesteforbruk, at dagligvare skal ned etter en rekordvekst, og at vi igjen vil bruke penger på klær og sko. Samtidig øker Norges Bank styringsrenten, ekspertene spår rekordhøye strømpriser utover høsten og drivstoffprisene nærmer seg 20 kroner literen. Vi forventer at nordmenn generelt strammer igjen pengekransen og at det kanskje ikke blir den kjøpsfesten næringslivet har sett for seg.

Om Fair Group

Fair Group jobber for å fornye og forbedre betalingsbransjen. Vi hjelper selskaper med å få betalt på en enkel og rimelig måte, ved hjelp av fornuftige og rettferdige løsninger som ivaretar gode kundeforhold og minimerer belastningen på sluttkunden. Vår modell sørger for at selskaper får raskere betaling, og at sluttkunde må betale mindre. Alle våre tjenester støttes av en moderne og markedsledende teknologisk plattform. Denne plattformen gjør at vi kan skreddersy en brukervennlig og kostnadseffektiv løsning, basert på ditt foretaks spesifikke behov og ønsker. Fair leverer god kundebehandling, bedre likviditet, lavere kundefracfall, høyere betalingsgrad og stor fleksibilitet.

Om Creditsafe Norway

Creditsafe Norway er en del av det ekspansive konsernet Creditsafe Group, som leverer kreditt- og foretaksinformasjon over hele verden. Hvert sekund hentes over 60 opplysninger fra våre databaser, og vi har verdens største kombinerte foretaksdatabase med informasjon om 360 millioner foretak. Creditsafe har i dag over 100 000 kunder og jobber fra 24 internasjonale kontor i Europa, USA og Asia. Som kunde kan du være trygg på at vi alltid arbeider med å gjøre mer informasjon tilgjengelig i våre databaser.

Nå er majoriteten av den voksne befolkningen i Norge vaksinert, og Erna Solberg kunne stolt erklære Norge for gjenåpnet. Dette har nok mange ventet lenge på, oss inkludert. Det har vært mange spådommer knyttet til hvordan dette vil påvirke økonomien til norske bedrifter, og sannheten er at det kommer til å ta tid før vi ser de varige effektene av pandemien. Overordnet virker det som AS Norge har kommet seg helskinnet gjennom krisen, noe de lave konkurstallene er en indikasjon på. På tross av at Skattedirektoratet nå skal begynne å kreve inn utsatt MVA og arbeidsgiveravgift har vi ikke troen på at det vil komme noe konkursras i tiden fremover. Til det er de gjeldende konkurstallene alt for lave. Men vi tror at det kommer til å bli en økning av konkurser i tiden fremover, og anbefaler alle å følge ekstra nøye med på sine kunders kredittverdighet i tiden som kommer.

For norske husholdninger ser vi at pandemien har skapt et større klasseskille, og er redde for at renter, høye strøm- og drivstoffpriser vil forsterke dette skillet. Tallene fra inkassoselskapene i Norge er tydelige. Antall inkassokrav er på et stabilt nivå, mens den totale, utestående gjelden øker. Det blir spennende å se om denne trenden fortsetter, og hvor kraftig den vil være.

I denne utgaven av Credit Quarterly dykker vi dypere inn i misligholdstallene og ser på utviklingen innenfor betalingsanmerkninger og konkurser. Vi har intervjuet forbrukerforsker Silje Skuland i SIFO om effekten av gjeldsregisteret og hva slags erfaringer man har hatt så langt. Azets skriver om hvordan problemene i verdenshandelen kan påvirke likviditeten i norske selskap og Nutriment forteller om hvordan digitalisering har hjulpet de å levere bedre kundeopplevelser og færre henvendelser.

Vi håper du setter pris på rapporten!

Per Fjærestad *Christian Aandalen*

Gjeldsregisteret har vært en suksess – men ikke uten konsekvenser

Innføringen av gjeldsregistrene sommeren 2019 har bidratt til å sette en effektiv stopper for bankenes utlånsbonanza. Samtidig har nye rutiner og reguleringer ført til større ulikhet mellom de med høy og lav inntekt.

Silje Elisabeth Skuland, Forsker II ved Forbruksforskningsinstituttet SIFO

Den 1. juli 2019 ble de nye gjeldsregistrene introdusert i det norske kreditt- og lånemarkedet. Registeret ga både bankene og forbrukerne en fullstendig oversikt over usikret gjeld – i form av kredittkortgjeld, forbrukslån og kjøpekreditt – og hadde som hovedformål å forebygge en økning i personer med betalingsproblemer.

To år senere konkluderer en fersk SIFO-rapport, signert forskerne Christian Poppe og Silje Elisabeth Skuland, med at tiltaket har fungert som tiltent, og at gjeldsregistrene har bidratt til å sette en stopper for forbrukslånsbankenes utlånsvekst.

Etter over et tiår med sterk vekst i kredittmarkedet viser markedsutviklingen de seneste to årene at markedet har krympet betraktelig.

– Gjeldsregisteret ble foreslått tidlig på 2000-tallet, men møtte den gang mye motbør. Da forslaget ble revitalisert i 2013 var stemningen en ganske annen, og dette må nok ses i sammenheng med starten på gullalderen for forbrukslån. Fra 2013 til 2018 så vi en sterk vekst i usikret gjeld, og det var tydelig selv for bankene at dette fort kunne gå over stakk og stein, sier seniorforsker Silje Elisabeth Skuland ved OsloMet.

– Dersom gjeldsregistrene hadde vært på plass tidligere kunne vi kanskje unngått denne utlånsbonanzaen. Det er jo ikke sånn at det først var i 2019 at enkelte hadde lånt langt over evne, påpeker hun.

– Positiv respons fra bransjen

Analysene i Skuland og Poppes rapport, “Virker Gjeldsregistrene?”, er basert på 11 intervjuer gjennomført i februar og mars 2021, der informantene inkluderte forbrukslånsbanker av ulik størrelse og ulik fartstid i markedet, produktspekter og geografisk nedslagsfelt, fullsortimentsbanker og agentfirmaer.

Tilbakemeldingene viste at bransjen er unisont enige om at gjeldsregistrene har hatt en positiv effekt, til tross for at enkelte har måttet tåle lav lønnsomhet og store tap.

Informantbankene begrunner dette med at gjeldsregistrene har bidratt til:

- Bedre kredittvurderinger med høyere presisjon og høyere avslagsprosent
- En ny praksis med rutinemessige oppslag
- Hindret uønsket vekst, ved blant annet å forhindre lånekunder i å gå fra bank til bank
- En bedre og sunnere kundemasse
- Bedre oversikt for forbrukerne, som nå enkelt kan sjekke sin egen usikrede gjeld

Flere av bransjeinformantene forskerne intervjuet argumenterte for å utvide registrene til å også inkludere sikret gjeld, som eksempelvis boliglån og billån. Begrunnelsen er at man ved å samle mest mulig informasjon på ett sted, med oppdateringer i sanntid, enklere vil kunne se hele bildet rundt lånesøkerens gjeldssituasjon. Dette vil kunne forenkle og effektivisere saksbehandlingen, mener de.

– Økt mislighold – men flere betaler raskere

Ifølge rapporter fra Finanstilsynet har misligholdsandelen økt siden innføringen av gjeldsregistrene, men ifølge informantene er disse rapportene noe misvisende. Bankene opplever at det er et tydelig skille mellom kunder som kom inn før og etter innføringen av gjeldsregistrene, og at sistnevnte gruppe er langt mer ressurssterk.

Den voksende andelen av sunne kunder betaler tilbake lånene raskere, og økningen i mislighold skyldes i stor grad at de med eksisterende betalingsproblemer har blitt fanget opp av ordningen. En av informantene forskerne har intervjuet påpeker også at misligholdet ikke øker betraktelig i nominelle kroner, men at andelen øker fordi færre kunder tar opp nye lån.

– Virker i samspill med “5-5-5-5”

Det norske markedet for forbrukslån har, som eneste land i Norden, hatt negativ vekst siden 2019. Gjeldsregistrene er utvilsomt en medvirkende faktor, men Poppe og Skuland presiserer i rapporten at denne utviklingen skyldes et sammensatt bilde med mange forklaringer – deriblant et endret forbruksmønster som følge av koronapandemien.

– Det er også viktig å presisere at gjeldsregistrene i seg selv ikke er nok til å drive denne utviklingen. Den nye Utlånsforskriften spiller også en viktig rolle, og de to virker sammen. Gjeldsregisteret er et nødvendig redskap/verktøy i det nye regimet som er blitt etablert. Forskriften vil være utfordrende å etterleve uten gjeldsregistrene, understreker Skuland.

Utlånsforskriften trådte i kraft 1. januar 2021, og er en videreføring av Boliglånsforskriften og Forbrukslånsforskriften. Forskriften omtales i bransjen som “5-5-5-5”, fordi reguleringenes prinsipper innebærer at:

- Lånesøkere skal få innvilget maksimum fem ganger inntekten i lån
- Nedbetalingstiden på usikret kreditt skal være maksimum fem år
- Kredittverdige kunder må kunne tåle en renteoppgang på fem prosentpoeng
- Fem prosent av den usikrede låneporteføljen kan bryte med disse bestemmelsene

– Store konsekvenser for de små bankene

Til tross for den generelle positiviteten har innføringen av gjeldsregistrene også hatt store konsekvenser for bankene. Mens fullsortimentsbankene har måttet tåle reduserte overskudd har enkelte av de mindre forbruksbankene, som nevnt, måtte tåle tap.

Et krympet marked vil trolig føre til at de små bankene taper markedsandeler til etablerte banker, og flere av de små aktørene tar nå sikte på spesialisering innen nisjemarkeder, markeder i utlandet og utvikling av nye produkter.

I tillegg ser man at norske forbruksbanker trues av utenlandske aktører som tilbyr nye forbrukslån.

– I tillegg ser man at norske forbruksbanker får sterk konkurranse av utenlandsk-eide banker som tilbyr nye forbrukslån, kommenterer Skuland.

– Har stukket hull på ballongen

Også for forbrukerne har gjeldsregistrene ført med seg nye utfordringer som må løses, og for enkelte har hverdagen trolig blitt enda tøffere.

– For de forbrukerne som hadde pådratt seg for høy gjeld før 2019, men som har klart å betjene dette ved hjelp av refinansiering, har gjeldsregistrene og 5-5-5-5 helt klart stukket hull på ballongen. Denne gruppen har helt klart blitt hardt rammet, og har nok opplevd dette som utrolig vanskelig, sier Skuland.

– Men for de aller fleste vil nok det å ta opp nye lån for å betjene eksisterende lån uansett være en karusell som tar slutt før eller siden.

En annen utsatt gruppe Skuland trekker frem er mennesker som ikke har tatt opp lån, men som plutselig får uventede behov de må dekke.

– Hvis for eksempel vaskemaskinen ryker er det nå langt vanskeligere å få kredittkort for å betale for en ny vaskemaskin. Manglende tilgang på kreditt rammer typisk de som er sosialt isolerte, og ikke har familie som kan hjelpe, sier hun.

– Boligeierne er de store vinnerne

De nye reguleringene vil trolig bidra til å øke ulikhetene mellom de med høy inntekt og de med lav inntekt.

5-5-5-prinsippene betyr i praksis at:

- Boligeiere vil ha bedre tilgang til hele lånespekteret og dessuten få de billigste lånene, samt ha fordel av økende verdi på boliger
- Leietakere vil kun ha tilgang til de dyreste lånene
- Personer med lav inntekt vil bli ekskludert fra lånefinansiering

– Når vi ser på effekten av Gjeldsregisteret og 5-5-5-5 virker det helt klart som om at de som allerede eier bolig er de store vinnerne, og at det store klasses skillet mellom de som eier og de som leier blir enda større, mener Skuland.

– Verst er det for de med lav inntekt, men som heller ikke faller inn under NAV-systemet eller gjeldsordningsinstituttet. De har få muligheter til kreditt eller refinansiering av dyre lån.

– Velger å tro at det gagnar flere enn det forulemper

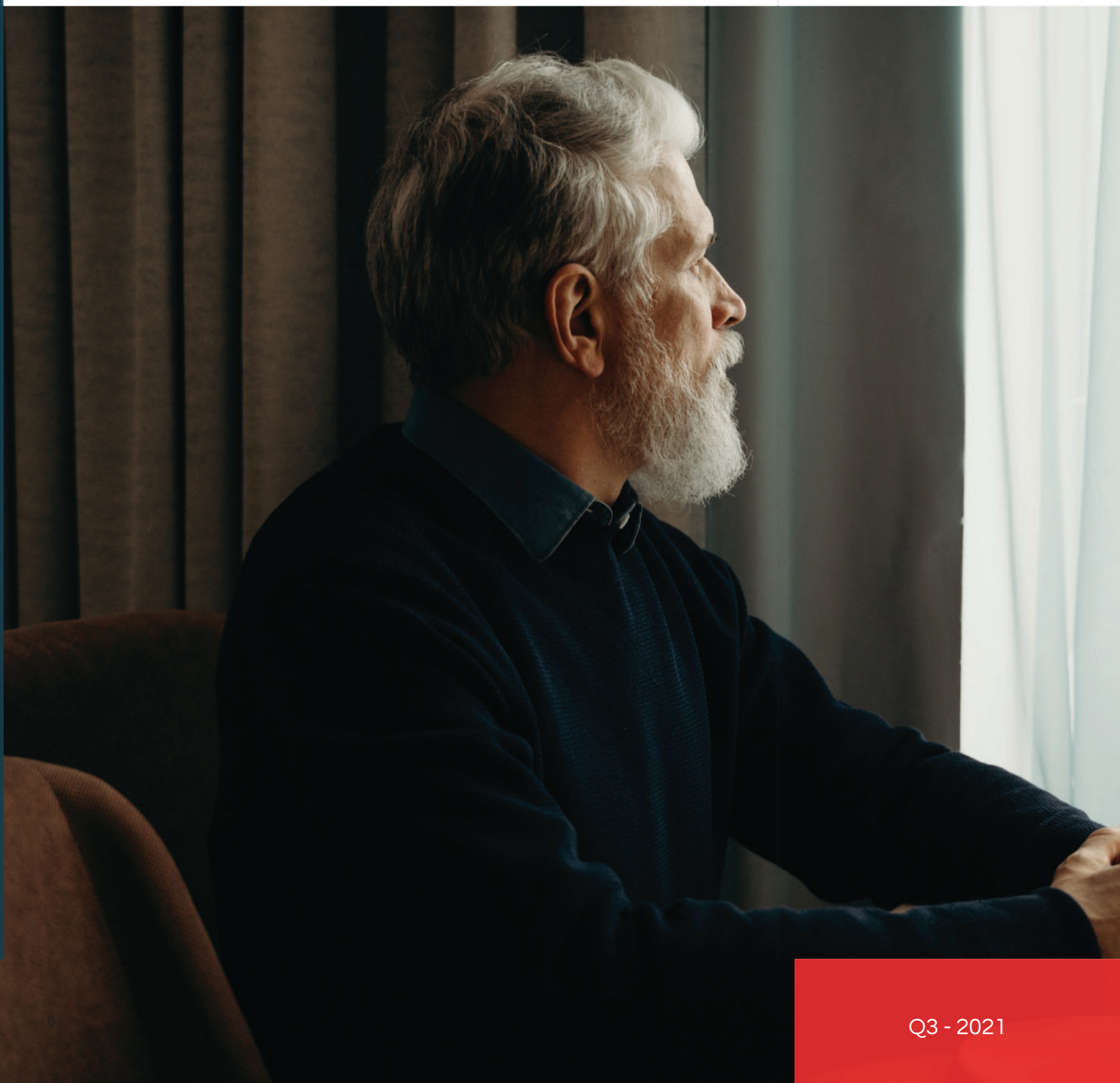
Likevel mener Skuland at innføringen av gjeldsregistre og Utlånsforskriften i det store og det hele er en positiv ting.

– Jeg velger å tro at det gagnar flere enn det forulemper. “Kjøp nå og betal senere”-mentaliteten kan tidvis være veldig forlokkende, men det er “Spar nå og kjøp senere” som burde gjelde. I min forskning, har jeg har sett hvor riktig ille det kan gå når man ikke klarer å betale gjeldsforpliktelsene sine. Det som i utgangspunktet stort sett handler om å dekke et nødvendig behov raskt utvikler seg til å bli et u håndterlig gjeldsproblem.

Skuland viser til at det finnes mange eksempler på at slike lån kan føre til økonomiske problemer, og i verste fall personlig konkurs. Prosessen med NAV, gjeldsordninger og innkreving fra namsmannen og gjeldsapparatet kan ta flere år, påvirke store deler av livet til folk, og gjøre at de sitter igjen i en vedvarende fattigdomssituasjon år etter år.

– Å leve på denne måten betyr for mange at de ikke kan oppdra barna på en akseptabel måte. For noen barn varer gjeldsproblemene hele barndommen. Det går på bekostning av fritidsaktiviteter, skoleturer og sunn mat. Gjeldsproblemer går også ofte på helsa løs. Det er svært belastende for de det gjelder, avslutter hun.

Analyse privat

Q3 - 2021

– Vi står foran en utfordrende vinter

Rentene, strømprisene og drivstoffprisene øker, ulikhetene blir større og antallet inkassosaker blir flere. Christian Aandalen i Fair Collection frykter at de neste månedene kan bli tøffe for mange nordmenn.

Gjennom pandemien har vi kunnet lese nyhetssaker om hvordan nordmenn har brukt mindre penger og blitt flinkere spare. Samtidig som vi nå gleder oss over gjenåpningen av samfunnet ser vi likevel en bekymringsverdig tendens:

Antallet inkassosaker øker, og da først og fremst med tanke på de kravene som går først til inkasso – som betalinger knyttet til netthandel, bompenger og andre hverdagslige utgifter. Hos enkelte av våre kunder har vi sett en kraftig økning, opp mot så mye som 35 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. I tillegg øker gjennomsnittlig hovedstol. Dette vil skape utfordringer i tiden som kommer.

De som skylder penger er stort sett i en “digital alder”, og vi ser at disse fortsatt betjener gjelden sin gjennom enkle betalingsløsninger som eFaktura. Dette er trolig en medvirkende faktor til at løsningsgraden på inkassosakene er på vei opp, til tross for at antallet saker stiger. For den eldre delen av befolkningen øker betalingsproblemene, og selv om dette fremdeles utgjør en liten del av inkassosakene er dette en bekymringsverdig utvikling.

– Summen av dette kan gi inntrykk av at vi står foran en utfordrende vinter. Det er langt fra sikkert at gjenåpningen av Norge vil føre til den kjøpefesten enkelte aktører innen reiseliv og handel har håpet på,

mener daglig leder Christian Aandalen i Fair Collection. Han er bekymret for økt mislighold i månedene fremover.

– “Trippelsmell”

Det er kombinasjonen av en rekke faktorer som gjør at Aandalen nå frykter at en del husholdninger må forvente seg tøffe tider de kommende månedene. Bankene har allerede begynt å øke rentene, og det forventes flere renteøkninger i tiden som kommer. Foreløpig vil ikke dette gjøre alt for store innhugg i nordmenns økonomi, men med tiden er det nok flere som kommer til å kjenne dette på lommeboka.

En større belastning for hvermannnsen vil den kommende perioden være strømprisene, som er på rekordhøye nivåer. Det er lite som tilsier at prisene skal ned med det første, og med opp til tre ganger høyere strømpriser denne vinteren kan flere norske husholdninger få store utfordringer med økonomien.

På toppen av dette begynner drivstoffprisene å nærme seg 20 kroner pr. liter. Til tross for elektrifiseringen av den norske bilflåten, er det fortsatt mange som er avhengige av fossilt drivstoff. For disse kommer økte drivstoffpriser til å legge ytterligere vekt på den økonomiske byrden.

– Denne “trippelsmellen” kommer til å gjøre store innhogg i lommeboken til den gjennomsnittlige nordmann, og det kommer også til å gjøre det vanskeligere for mange å betjene både fakturakrav og gjelden sin, poengterer Aandalen.

– I tillegg er prisene generelt på vei opp, som følge av både økt inflasjon og produktmangel grunnet logistiske problemer. Dette vil bare forsterke de økonomiske utfordringene.

– Ulikhetene øker

Selv om mange nordmenn har blitt flinkere til å spare det siste halvannet året, er det naturlig nok ikke alle som har hatt muligheten til å sette av like mye penger.

Spørsmålet nå er om folk flest har greid å bygge opp en stor nok buffer, eller om den fremtidige økonomiske situasjonen vil skape utfordringer knyttet til mislighold.

– Vi er sikre på at dette vil gi utslag som følge av store ulikheter i Norge, og at det vil ramme de lavtlønte og de som går på trygd hardest. Det er ingen tvil om at ulikhetene øker, og “trippelsmellen” vil trolig bidra til enda større forskjeller, mener Aandalen.

– Nå venter vi også i spenning på å se om den påtroppende regjeringen kommer til å lansere noen støttepakker for de som har det aller vanskeligst, tilføyer han.

Flere eldre får betalingsanmerkninger

Antallet personer over 66 år med betalingsanmerkninger øker – men de eldste er fremdeles best til å betale for seg.

I likhet med antallet konkurser har også antallet personer med betalingsanmerkninger gått taktfast ned gjennom koronapandemien. Denne trenden videreføres også i tredje kvartal.

– Det er likevel viktig å huske at betalingsanmerkninger, og endringer i disse statistikkene, kommer som en følge av utviklingen innen inkassosaker og mislighold. Betalingsanmerkningene kommer med andre ord i ettertid, og er derfor ikke nødvendigvis en god indikator på situasjonen akkurat nå, påpeker Per Fjærestad i Creditsafe.

– Det tar tid fra et mislighold oppstår til man får en betalingsanmerkning, og vi vil følge denne trenden nøye i tiden fremover.

– Fremdeles de klart beste betalerne

Tross den generelle nedgangen ser vi en liten økning i antall eldre med betalingsanmerkninger. Om lag 17.200 personer over 66 år er nå registrert med betalingsanmerkninger, sammenlignet med 17.000 i Q2.

– Dette er selvsagt litt bekymringsfullt, men det er verdt å påpeke at de eldre fremdeles er de klart beste betalerne og at det fremdeles er i dette segmentet det er klart færrest betalingsanmerkninger, understreker Fjærestad.

– De dårlige blir dårligere

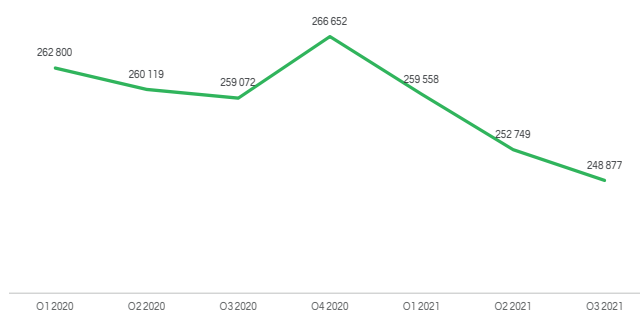
En annen bekymringsfull trend er utviklingen blant personer som allerede har betalingsanmerkninger knyttet til seg.

Selv om færre personer får betalingsanmerkninger viser tallene en økning i antall anmerkninger pr. person.

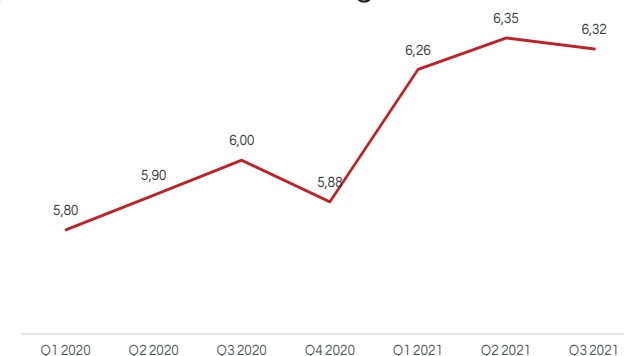
– Med andre ord ser vi at det er færre dårlige betalere, men at de dårlige blir dårligere, konkluderer Fjærestad.

Antall personer med betalingsanmerkninger

Gjennomsnitt antall anmerkninger på personer med anmerkninger

Analyse bedrift

Konkurstallene synker fortsatt – men én trend skiller seg ut

Antallet konkurser i tredje kvartal er nærmest halvert sammenlignet med normalåret 2019, men foretak med null i omsetning står for en større andel av de konkursene som forekommer.

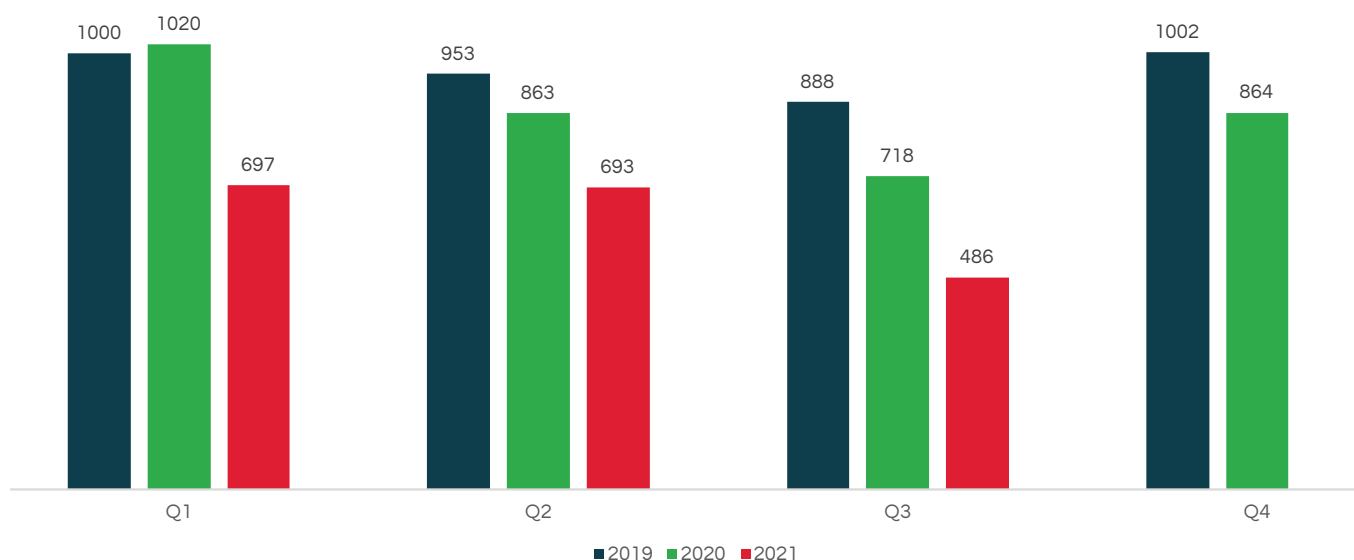
Per Fjærestad, Daglig leder - Creditsafe Norway As

Lørdag 25. september ble Norge offisielt gjenåpnet. Da hadde landet og samfunnet vært helt eller delvis nedstengt i 562 dager – siden 12. mars 2020. En fellesnevner vi har sett for hele denne perioden er en markant og stabil nedgang i antall konkurser blant norske bedrifter.

De seneste tallene viser at denne utviklingen fortsatte også i tredje kvartal. Totalt 486 norske bedrifter gikk konkurs i månedene juli (156), august (123) og september (207). Det utgjør en nedgang på 32% sammenlignet med sammenlignet med fjorårets 718 konkurser, og hele 45% sammenlignet med 888 konkurser i tredje kvartal av normalåret 2019.

– Dette bekrefter nok en gang hva vi har sett gjennom hele pandemien. Pilene peker nedover i de fleste fylker og i de fleste bransjer, og som i normaltid er det i bransjer som bygg og anlegg som er den store “driveren” for de konkursene vi ser, kommenter daglig leder Per Fjærestad i Creditsafe Norway.

Antall konkurser

– Større andel av konkursene er foretak med null i omsetning

En trend skiller seg riktignok ut fra den tilsynelatende universale konkursnedgangen, ifølge Fjærestad.

– Vi ser en økning i antall foretak med null i omsetning som har gått konkurs. Det er en relativt liten, men likevel konsekvent, økning fra første til tredje kvartal i år, og totalt sett sammenlignet med 2020, utdyper han.

I 2020 rapporterte 22% av alle foretak som gikk konkurs null i omsetning. Dette tallet holdt seg stabilt gjennom Q1 i 2021, men andelen har siden steget til 26% i Q2 og 29% i Q3. Så langt i år står dermed 25% av selskapene som har gått konkurs med null i omsetning – en økning på 3% fra fjoråret

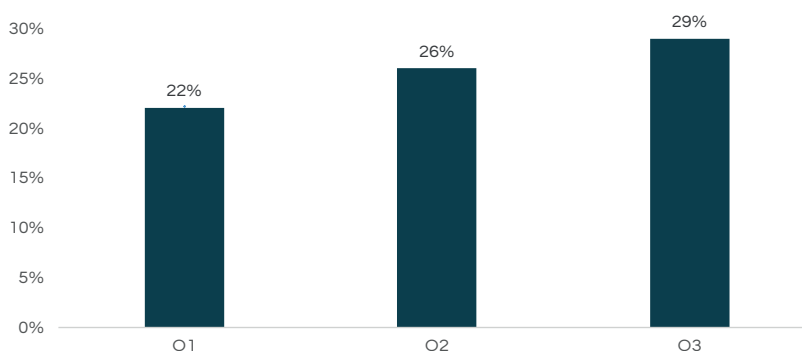
– Spørsmålet er om dette er en konsekvens av nedstengingen, og det er vanskelig for meg å spekulere i. Normalt sett er det for høy gjeldsbelastning som er den vanligste årsaken til konkurs, men kanskje har det å måtte sette driften på hold vært en for stor utfordring i seg selv? funderer Fjærestad.

– Stabilt lave konkurstall i Koronautsatte bransjer

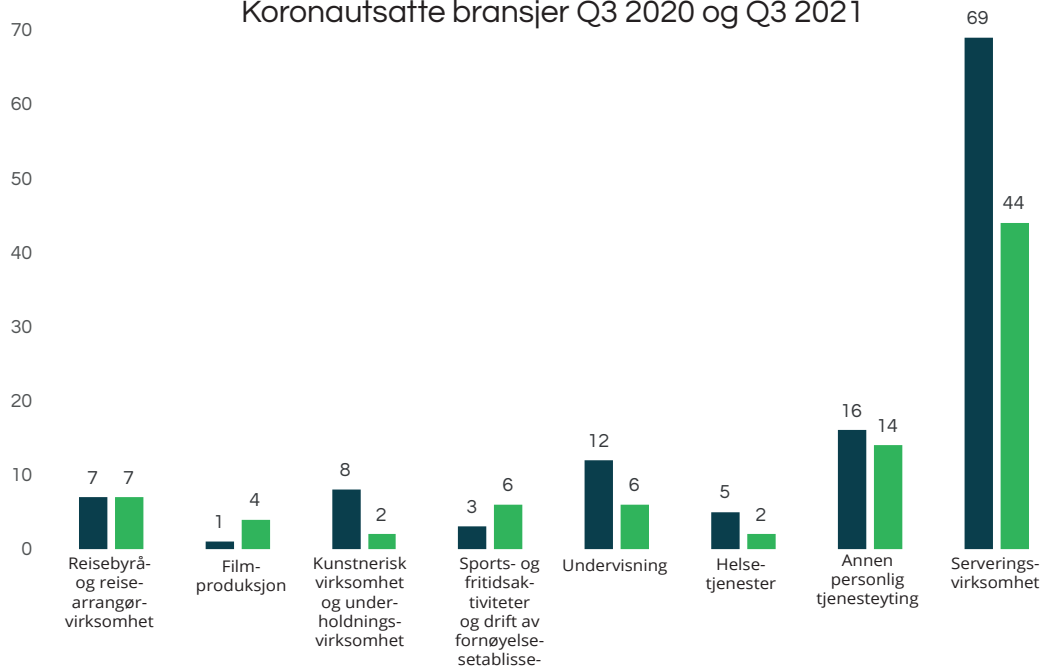
Også i de bransjene som har vært ansett som spesielt koronautsatte har konkurstallene holdt seg på et stabilt lavt nivå gjennom hele perioden frem mot gjenåpningen. Tross en svak økning i enkelte av disse segmentene, er det totale antallet konkurser i tredje kvartal markant lavere enn i 2020.

Totalt gikk 85 koronautsatte foretak konkurs i månedene juli, august og september, en nedgang på nesten 30% sammenlignet med 121 konkurser i samme periode i fjor.

Andel konkurs foretak med null i omsetning

Koronautsatte bransjer Q3 2020 og Q3 2021

– Konkursnedgang i samtlige fylker

På fylkesbasis er det Viken som topper konkurslistene med 119 konkurser i tredje kvartal. Det er en nedgang på 21% sammenlignet med 151 konkurser samme periode i fjor.

Størst endring ser vi altså i Rogaland, med en konkursnedgang på hele 50% sammenlignet med fjorårets tall.

Vi ser lignende tall i samtlige av landets ti andre fylker

Fylke:	Q3 2021	Q3 2020	Diff. % 21/20
Agder	27	47	- 43 %
Innlandet	31	42	- 26 %
Møre og Romsdal	22	31	- 29 %
Nordland	17	20	- 15 %
Oslo	84	136	- 38 %
Rogaland	24	48	- 50 %
Troms og Finnmark	16	26	- 38 %
Trøndelag	38	51	- 25 %
Vestfold og Telemark	47	56	- 16 %
Vestland	61	79	- 23 %
Viken	119	151	- 21 %
	487	717	- 32 %

– Jeg deler uroen, men jeg tror ikke helt på scenarioet

Daglig leder Per Fjærestad i Creditsafe forventer fremdeles ikke noe konkursras, når Skattedirektoratet nå begynner å kreve inn utsatt MVA og arbeidsgiveravgift.

25. september kunne nordmenn endelig feire at landet er gjenåpnet, etter en lang og krevende periode med nedstenging og stillstand i økonomien. Litt over en måned senere, nærmere bestemt 31. oktober, kommer bismaken – når norske bedrifter nå må betale ned utsatt MVA og arbeidsgiveravgift.

Siden landet gikk i lockdown den 12. mars i fjor har 10.736 bedrifter opparbeidet seg en samlet skatteregning på om lag 5,39 milliarder kroner. Deler av dette beløpet er allerede tilbakebetalt, og i oktober starter Skatteetaten med innkrevingen av de resterende 4,59 milliarder kronene.

– Dette er den store, usikre faktoren nå. Nå skal pengene tilbakebetales, og enkelte foretak vil helt klart slite med å betjene betalingene. De foretakene som står svakt økonomisk vil få problemer, tror daglig leder Per Fjærestad i Creditsafe.

– Ingen tro på et blodbad

Noen dager før gjenåpningen sendte interesseorganisasjonen SMB Norge ut en bekymringsmelding om situasjonen bedriftene nå står overfor, og varslet et fryktet konkursras.

– Jeg deler uroen, men jeg tror ikke helt på scenarioet de maler. Hvis halvparten av bedriftene som skylder penger ikke greier å betale for seg, noe jeg tror er et overestimat, så er vi tilbake på omtrent samme nivå som før pandemien, påpeker Fjærestad.

– Vi vil nok se en endring i konkurstrenden, men jeg tror denne ville være helt i linje med hva vi har sagt tidligere om at vi vil få en korrigering tilbake mot normalen. Jeg har ingen tro på at det blir et blodbad.

– En ny tid

Etter 19 måneder med en kontinuerlig nedgang i antall konkurser mener Fjærestad at det er naturlig å tro at trenden vil snu de kommende månedene.

– Realiteten er at mange har klart seg langt bedre enn fryktet gjennom koronaperioden. men nå er inne i en ny tid. Samfunnet gjenåpner, forbruket vil stige og forretningslivet vil over tid bevege seg mot en normalsituasjon. For de som har hatt lite aktivitet, lav omsetning og som ikke har fått opparbeidet seg en tilstrekkelig buffer kan de neste månedene bli vanskelige, sier han.

– Vi vil nok se litt flere konkurser når pengene skal tilbakebetales, men ingenting tyder på at vi vil få et scenario jeg vil beskrive som et konkursras, avslutter Fjærestad.

Kan problemene i verdenshandelen påvirke likviditeten i selskapet?

Av Dag Henning Kleven, direktør forretningsutvikling i Azets Insight AS

Samfunnet åpner sakte men sikkert opp igjen etter en lang periode hvor korona-krisen har preget oss. I denne gjen-åpningen stiller norske bedrifter svært ulikt og spørsmålet er om vi er beredt til å møte den usikkerheten som kommer fremover. Å ha kontroll på egen drift er en ting. Men hvilken risiko har bedriften for at kundene betaler på forfall er et område som må ha fokus.

Vi ser fem områder som vil påvirke denne risikoen i post-korona tid: Hvor står bedriften, renter, statenes pengebruk, vareforsyning og tilgang til ressurser.

– Bedriftene

Veldig forenklet kan vi si at vi har to ulike utgangspunkt etter korona: De bedriftene som har gått svært godt og de som er rammet svært hardt.

En antagelse som ligger i bedrifters natur, kan være at de som har gjort det bra, har løftet seg til et vedvarende høyt nivå. De som har blitt påvirket negativt, kommer tilbake med kraftig vekst. Men er vi forberedt på hva som kommer til å skje?

De som har gjort det bra, kan få et kraftig fall, uten at kostnader faller tilsvarende. De andre som har vært gjennom en tøff krise og opplever at veksten ikke kommer.

– Renter

Etter historisk lave renter, kan renten bare gå en vei: Oppover. Slik det også har vært varslet i lang tid. De lave rentene har påvirket aksjemarkedene og de har gitt billig tilgang på kapital.

Hvordan dette påvirker bedriftene når det snur, vet vi ennå ikke. Noen vil rammes direkte, mens andre vil se at sine kunder rammes. På motsatt side, er jo økte renter en tegn på at vi legger krisen bak oss, og dermed et positivt signal. Et annet positivt signal som knyttes til renteheving er at nordmenn har spart opp 175 mrd som de nå har på bok.

– Statens pengebruk

Gjennom koronakrisen har myndigheter globalt og i Norge, sprøytet penger inn i markedet i form av ulike tiltak for å hjelpe bedrifter i ulike bransjer direkte og med generelle tiltak for å holde aktiviteten oppe. Denne vitamininnsprøytingen vil ikke vare evig. Bare her hjemme, ser vi at at flere tiltak går mot slutten. Nå i september ser vi at særregler for permittering og dagpenger blir forlenget, mens merverdiavgiftens lave sats reverseres og går fra 6% til 12%.

– Den global vareforsyningen

Et annet område vi ser en serie hendelser, som vil påvirke norske bedrifter er den globale vareforsyning. Grunnstøtingen i Suezkanalen i mars 2021 var en enkeltstående hendelse som skapte store ringvirkninger. Men den globale vareforsyningen er først og fremst rammet fordi det har vært høyt forbruk av enkelte varer, samtidig som fabrikker har vært nedstengt i lengre perioder. Når de fleste produsenter har gått over på "just-in-time" prinsippet, skaper det store utfordringer for hele verdikjeder.

– Tilgang til ressurser

Arbeidsløsheten går nedover og i sommer så vi bransjer som manglet arbeidskraft grunnet strenge innreiseregler. Bransjer som restaurant og service er usikre på om de får tilbake viktig arbeidskraft. Blir det mangel på ressursene går også prisene opp. Det samme ser vi på strømprisene når nye rekorder sammen med bensin og dieselpriiser. Dette er viktige ressurser for mange bransjer.

I Azets jobber vi med et snitt av SMB bedrifter i Norge og vi ser at disse fem områdene vil ramme din bedrift på en eller annen måte. Dette er en risiko som alle bedrifter må kalkulere inn og det må legges en plan for post-korona tiltak. Det avgjørende blir hvordan bedriften sikrer tilgang til ressurser for å få levert varer og tjenester. Likviditeten og arbeidskapitalen må overvåkes og jo tidligere tiltak settes inn, jo bedre forberedt er bedriften. Et vesentlig tiltak som er viktig når usikkerheten er stor, er å overvåke bedriftens utestående. Vi må sikre at varer blir levert og at betaling skjer på forfall.

– Vi opplever Fair som en veldig god partner for våre selskaper og merkevarer

Samarbeidet med Fair har gitt Nutriment et digitalt løft på fakturering og inkasso. Nye muligheter for utsendelse og betaling av faktura og inkasso har bidratt til en smidigere prosess, der kundens opplevelse står i fokus.

Nutriment er en av Norges ledende aktører innen helsekost, med over 20 års erfaring og noen av landets største merkevarer innen kosttilskudd for mage, muskler og ledd. Siden oppstarten i 2014 har over 200.000 nordmenn abonnert på produkter som Collagen Plus og Lectinect Mage.

– Fordi vi har en såpass sterk merkevare er det ekstremt viktig at vi holder en høy standard, og at kundene våre blir tatt godt vare på. Det gjelder også sene betalere. At en faktura blir liggende kan hende den beste, mener daglig leder Aleksander Storvestre i Nutriment.

Hans selskap har alltid ansett seg selv som en seriøs aktør, med tydelige budskap og brukervilkår.

– Derfor er det ekstra viktig for oss å ha trygghet i at kundekommunikasjonen er ryddig og god i alle ledd, og det vet vi at den er med Fair.

– Et digitalt løft

I starten av 2021 inngikk Nutriment et partnerskap med Fair på fakturering og inkasso. Tidligere har selskapet tatt seg av prosessen med fakturering og purringer selv, mens en ekstern aktør sto for inkasso.

– Nå har vi samlet alt under én paraply. Dermed kan vi forholde oss til én enkelt partner, og det gjør ting mye enklere på alle områder, sier Storvestre, som understreker at de på ingen måte var misfornøyd med sin tidligere inkassopartner.

For Nutriment handlet det i stedet om å henge med i tiden, og å gjøre betalingsprosessen så enkel som mulig for deres kunder.

– Kostnadsaspektet spiller selvsagt en rolle, og med Fair blir inkassoprosessen litt rimeligere, samt at vi på sett og vis får pengene inn raskere. Men det viktigste for oss har likevel vært det digitale løftet. Det er den store utfordringen vi har løst, fastslår Storvestre.

– Før sendte vi kun ut fakturaer, purringer og inkasso på papir. Nå kan vi distribuere i alle kanaler, og nå ut til kundene der de er. Statistikken vi har nå viser at halvparten av alle purringer sendes ut digitalt, og jeg vil tro det er litt hyggeligere for kundene å motta dem på den måten.

– Færre henvendelser om fakturaspørsmål

Et halvt år etter oppstarten merker daglig leder i Nutriment allerede den positive effekten av samarbeidet med Fair.

– Vi opplever Fair som en veldig god partner for våre selskaper og merkevarer, hvor kunden er i fokus for å skape smidige purrings- og inkassorutiner. Det at Fair har en mindre aggressiv tilnærming til inkasso gjør at vi kan holde på kunden lenger, og de teknologiske løsningene gjør det enklere for dem å betale, sier han.

– Vi hadde en smidig start, og var raskt oppe og gikk med alle integrasjoner. Vi opplever også at det er mindre henvendelser om fakturaspørsmål, og det er jo positivt. Nå får vi også de fleste henvendelser digitalt, noe som har vært veldig greit i en periode der vi ikke har fått vært så tett på kundeservice fordi alle våre kundebehandlere har hjemmekontor.

– Smertefritt

Ifølge Storvestre fungerer integrasjonene og automatiseringen i Fairs løsning godt, og Nutriments forslag og føringer på hvordan systemet skulle settes opp har blitt møtt på en positiv måte.

Etter en vellykket oppstart har Storvestre nå vendt fokuset fremover.

– Vi får løpende rapporter rundt fakturerings- og inkassoprosessen. Det gir oss en veldig god innsikt, og visualiseringene Fair tilbyr gjør det enklere å få oversikt. Det hele oppleves som veldig smertefritt, sier han.

Med tiden skal denne innsikten benyttes for å optimalisere prosessflyten ytterligere.

– Dette er ikke et statisk system, og det blir spennende å se hva vi kan få til når vi kombinerer den innsikten vi har fra før med Fairs know-how. For oss er det viktigste å sørge for at vi kan tilby kundene våre en grei opplevelse, samtidig som vi unngår å gå på store tap.

Aleksander Storvestre – daglig leder, Nutriment

Fair Group AS

Postboks 45 Thorshov
0412 Oslo

www.fair.no

Besøksadresse

Sandakerveien 24D
0473 Oslo

Telefon 46 702 022

Creditsafe Norway AS

Postboks 6334 Etterstad
0604 Oslo

www.creditsafe.no

Besøksadresse

Østerdalsgata 1J
0658 Oslo

Telefon 800 24 722